GIRLS NOT BRIDES | The Global Partnership to End Child Marriage

Muhtasari wa taarifa | Julai 2021

NDOA ZA UTOTONI NA UKEKETAJI/UKATAJI

Ndoa za utotoni na pia ukeketaji/ukataji wa wanawake (FGM / C) ni ukiukaji wa haki za binadamu. Desturi zote mbili zimejikita katika ukosefu wa usawa wa kijinsia na zina vichochezi sawa. Muhtasari huu unachunguza kuenea, viungo, vichochezi husika na mapendekezo ya kushughulikia desturi hizo pamoja na kuchochea mabadiliko kwa wasichana katika kila ngazi.

PICHA: Deboro aongoza mazungumzo juu ya FGM/C pamoja na wanawake kutoka jamii yake katika Kaunti ya Samburu. Kenya Picha: *Girls Not Brides*/Thom Pierce

Jumbe kuu

- Ndoa za utotoni na ukeketaji ni ukiukaji wa haki za binadamu
- Desturi zote mbili zimejikita katika ukosefu wa usawa wa kijinsia na zinaongozwa na kanuni za kijamii ambazo zinalenga kudhibiti ujinsia wa kike na kudumisha mila za kitamaduni, kijamii na kidini. Ndoa za utotoni pia zinahusiana kwa karibu na umaskini na viwango vya chini vya elimu, ilhali ukeketaji wakati mwingine - lakini sio kila wakati - unahusishwa na hali duni ya kiuchumi.
- Jamii nyingi zinafanya ndoa za utotoni au ukeketaji. Katika jamii ambazo zote zinafanywa, ukeketaji/ukataji mara nyingi huhusishwa na ndoa na inaweza kutangulia ndoa za utotoni.
- Pale ambapo ndoa za utotoni na ukeketaji hufanywa pamoja, masuluhisho yanapaswa kuletwa pamoja na kushughulikia kanuni za kijamii - na za kijinsia - zinazoendeleza desturi hizo mbili. Harakati za kukomesha ndoa za utotoni na ukeketaji zinapaswa kufanya kazi pamoja kuhamasisha mabadiliko katika viwango vya kijamii, kitaifa, kikanda na vya kiulimwengu ili kuongeza kasi ya mabadiliko.

PICHA: Asia anafanya kazi kukomesha ukeketaji nchini Sudan. Picha: Steph Moor / Idara ya Kimataifa ya Maendeleo (kwa sasa ndiyo Ofisi ya Mambo ya nje, Jumuiya na Maendeleo)

Usuli

- Duniani kote, zaidi ya wasichana na wanawake milioni 650 walio hai leo waliolewa kabla ya kufika umri wa miaka 18. Takriban 1 kati ya wanawake 5 wenye umri wa miaka 20-24 waliolewa kabla ya miaka 18, na 1 kati ya 20 kabla ya umri wa miaka 15.[1]
- Katika nchi 31 zilizo na data inayopatikana, inakadiriwa wanawake na wasichana milioni 200 wamefanyiwa ukeketaji /ukataji.[2]
- Ndoa za utotoni hufanyika kote ulimwenguni na zipo katika nchi, tamaduni, dini na makabila mengi tofauti ilhali ukeketaji umeenea zaidi katika sehemu za Afrika na sehemu za Mashariki ya Kati na Asia.[3]
- Desturi za **ndoa za utotoni na ukeketaji zimepungua sana** katika miaka 30 iliyopita, lakini mabadiliko hayo hayafanani. Katika baadhi ya nchi na maeneo idadi ya wasichana na wanawake ambao wamepitia ndoa za utotoni na/au ukeketaji imepungua kwa kiwango kikubwa; kwa nchi zingine hakujakuwa na mabadiliko.[4]
- Licha ya kupungua kwa viwango, katika nchi zisizopungua 29 za Asia na Kusini mwa Jangwa la Sahara, **ongezeko la idadi ya watu linamaanisha idadi ya wasichana ambao wako katika hatari ya ndoa za utotoni na ukeketaji inaweza kuongezeka.** Nchini Somalia - ambapo viwango vya ndoa za utotoni ni 45% na ukeketaji ni 98% - idadi ya wasichana na wanawake wanaoathirika inakadiriwa kuongezeka maradufu ifikapo mwaka 2050. Nchini Mali - ambapo viwango vya ndoa za utotoni ni 52% na ukeketaji ni 89% - idadi hiyo inaweza kuongezeka mara tatu.[5]
- Janga la COVID-19 linaloendelea limezidisha hatari kwa maendeleo
    - Wasichana milioni 10 zaidi wanakadiriwa kuolewa wakiwa watoto ifikapo mwaka 2030 kwa sababu ya kufungwa kwa shule, kuathirika kwa uchumi, na kuvurugika kwa huduma wakati wa janga hili. Hii ni idadi zaidi juu ya wasichana milioni 100 ambao walikuwa tayari wamekadiriwa kuolewa wakiwa watoto katika muongo huu.[6]
    - Uvurugaji wa mipango ya kuzuia wakati wa janga hiliunaweza kusababisha wasichana milioni 2 zaidikukeketwa katika miaka kumi ijayo; visa hivyo vingezuiliwa.[7]

Kwa nini desturi za ndoa za utotoni na ukeketaji zinapaswa kushughulikiwa kwa pamoja

- Katika maeneo mengi ambapo ndoa za utotoni zinafanywa sana, ukeketaji haufanywi sana. Walakini, **katika maeneo mengi ambapo desturi ya ukeketaji inafanywa sana, vilevile ndoa za utotoni zinafanyika sana.** Nchi nne zilizo na viwango vya juu vya ukeketaji ni Somalia, Guinea, Djibouti na Mali.[8] Somalia, Guinea na Mali pia ni miongoni mwa nchi 10 zilizo na kiwango kikubwa cha ndoa za utotoni.[9]
- Kuna nchi kumi kati ya 20 zinazoongoza kwa desturi zote mbili: Burkina Faso, Jamhuri ya Afrika ya Kati, Ethiopia, Eritrea, Guinea, Liberia, Mali, Mauritania, Nigeria na Somalia.[10]
- Katika nchi nyingi ambapo ndoa za utotoni na ukeketaji hufanywa, wanawake wengi hupitia moja tu au wasipitie desturi yoyote kati ya hizo mbili. Walakini, **huko Somaliland.**[11]
- Wanawake wa umri huohuo wana uwezekano mkubwa kuwa wamepitia ndoa za utotoni na ukeketaji nchini Sudan (53%), Somaliland (52%), Burkina Faso (39%), Sierra Leone (37%) na Ethiopia (36%).[12]
- Ukeketaji haijaenea barani Afrika pekee. NchiniIndonesia, 49% ya wasichana wenye umri wa miaka 0-14 wamepitia ukeketaji.[13]
- Desturi zote zinazohusiana mbili zinaashiria kanuni za kijamii na **kudhibiti ujinsia wa wasichana na wanawake na kudumisha mila ya kitamaduni na dini.**[14] Wazazi wanaweza kuona desturi hizo kuwa njia ya kuwalinda wasichana wao, kuwapa hadhi katika jamii na kuepuka unyanyapaa na kutengwa na jamii.
- Ndoa za utotoni na ukeketaji zinaweza kusababisha **athari hatari za kiafya kwa wasichana na wanawake.** Wasichana wanaoolewa wakiw watoto na/au wanaokeketwa wana uwezekano mkubwa wa kupitia na aina nyingine za unyanyasaji wa kijinsia (GBV) katika maisha yao yote.[15]
- Desturi hizo pia zinaweza **kusababisha wasichana kuacha shule, kupunguza fursa zao za elimu na za kiuchumi baadaye maishani.**[16]

Viendeshi vikuu vya ndoa za utotoni na ukeketaji

Mambo mengi yanayoingiliana huwaweka wasichana waliokandamizwa zaidi katika hatari zaidi:

- Ulimwenguni, ndoa ya watoto na ukeketaji hutokea zaidi miongoni mwa wasichana na wanawake masikini, wa vijijini na wenye elimu ndogo. **Wale ambao wamepitia desturi zote mbili huwa watu wenye maisha magumu; Wana uwezekano wa kuwa maskini na elimu ndogo** (kinyume na moja au nyingine).[17]
- Miongoni mwa wanawake ambao wamepitia ukeketaji, **kuwa na elimu ndogo** imetangulia sana ndoa za utotoni kwa wanawake.[18]
- Miongoni mwa wanawake ambao waliolewa wakiwa watoto, **kabila** wanapotoka limeamua kama pia wamepitia ukeketaji.[19]
- Katika hali fulani, kupitia ukeketaji kunaweza kumfanya msichana awe uwezekano mkubwa wa kuolewa akiwa mtoto. Nchini Senegal - baada ya kuzingatia sifa zote za idadi ya watu - wasichana na wanawake ambao wanakabiliwa na ukeketaji wana uwezekano mara 1.4 zaidi wa kuolewa wakiwa watoto.[20]

Ndoa za utotoni na ukeketaji huongozwa na sababuzinazohusiana za kitamaduni na za kijamii na kiuchumi. Viendeshi vya desturi hizo mbili - na uhusiano kati yao - hutofautiana kulingana na nchi na tamaduni.[21,22] Kila desturi ina viendeshi tofauti,[23] lakini pale ambapo jamii hufanya desturi zote mbili, mara nyingi **huongozwa na kanuni na mila sawa za kijamii:**

- Ndoa za utotoni na ukeketaji mara nyingi huonekana kama njia ya **kudhibiti ujinsia wa kike na kuzuia ngono kablaya ndoa**, na kwa hivyo kuhakikisha hadhi ya wasichana katika jamii zao. Nia ya kudhibiti ujinsia wa kike na kuhifadhi ubikira kabla ya ndoa huongozwa na kanuni za kijinsia ambazo kimsingi huthamini wasichana na wanawake kwa majukumu yao ya nyumbani kama vile kuwa wake na kina mama, na ambayo hufedhehesha ngono na ujauzito nje ya ndoa.[24]
- Katika hali zingine - ikijumuisha sehemu za Ethiopia, Kenya na Sierra Leone - Ukeketaji hufanyika katika ujana wa mapema na huonekana kama **desturi ya mpito** ya kuashiria kutoka utotoni hadi utu uzima. Katika mazingira kama hayo, ukeketaji mara nyingi **hutangulia kuolewa.**[25]
- Katika takriban nusu ya nchi zote ambapo ukeketaji/ukataji umeenea, ukataji hufanyika katika umri mdogo, na wasichana wanaoathirika zaidi hukatwa kabla ya umri wa miaka mitano.[26] Katika hali hizo, huwa si sababu ya ndoa, lakini huonekana kuwa muhimu kwa hadhi ya kijamii ya wasichana na **matarajio ya ndoa baadaye maishani.** Kwa mfano, nchini Somalia, wanaume mara nyingi huchukulia ukeketaji kuwa muhimu kwa ndoa, na nchini Tanzania - ambapo wasichana wengi wanaofanyiwa ukeketaji hukatwa wakiwa na umri wa miaka tisa - katika makabila fulani baba ya msichana anaweza kukosa kudai **mahari** ikiwa binti yake hajakatwa.[27] Katika mazingira mengine - kama vile nchini Nigeria, ambapo wanawake wachache wanaoolewa wakiwa watoto hukatwa – Ukeketaji hauhushishwi kwa karibu na maoni ya ndoa ya wasichana.[28]
- Katika nchi nyingi ambapo ukeketaji umeenea, idadi ya wanawake ambao wamepitia ndoa za utotoni na ukeketaji hutofautiana sana kati ya makabila tofauti.[29] Baadhi ya tafiti zimeonesha kuwa **ukeketaji unahusishwa sana na kabila kuliko jambo lingine lolote;** Ukeketaji ni kama alama ya kuwa wa jamii fulani na wakala wa kanuni, maadili na mila za pamoja zinazohusiana na ujinsia, ndoa na kanuni zingine za maadili.[30] Katika baadhi ya jamii - ikijumuisha jamii fulani nchini Kenya, Senegal, Sierra Leone, Sudan na Gambia - **maamuzi kuhusu ukeketaji hayachukuliwi na msichana au wazazi wake, lakini na wanawake wazee katika familia** (shangazi au bibi) au watu wengine katika jamii ambao huonekana kuwa kama walinzi wa utamaduni wa jadi.[31]
- Mara nyingi **kuna jukumu kubwa la kijamii kwa wasichana kupitia ukeketaji** ili kuhifadhi desturi za kimila na kitamaduni.[32] Katika mazingira kama hayo, wasichana ambao wanakataa kufanyiwa ukeketaji - pamoja na familia zao - mara nyingi hukabiliwa na vikwazo vya kijamii. Hii inaweza kujumuisha unyanyasaji kwa maneno na wa kimwili, kuzuiwa kushiriki katika hafla za kijamii na - kwa wasichana - uwezekano mdogo wa kuolewa.[33] Nchini Ethiopia, kuna ushahidi kwamba shinikizo ni kubwa sana mpaka wasichana wenyewe wanapanga tohara yao wenyewe ili kupinga wazazi wao na uharamu wa desturi hiyo.[34] Katika mazingira mengine, kanuni kama hizo pia huchangia kudumisha ndoa za utotoni.
- **Hakuna dini inayounga mkono ndoa za utotoni au ukeketaji**, lakini baadhi ya jamii hutafsiri imani yao kw njia tofauti na huchukulia desturi hizo kama alama ya utambulisho wa kidini.[35]

Endelea hapa chini, ramani kwenye uk. 4

Ramani inayoonesha nchi zilizo na ukithiri mkubwa zaidi wa ndoa za utotoni na ukeketaji

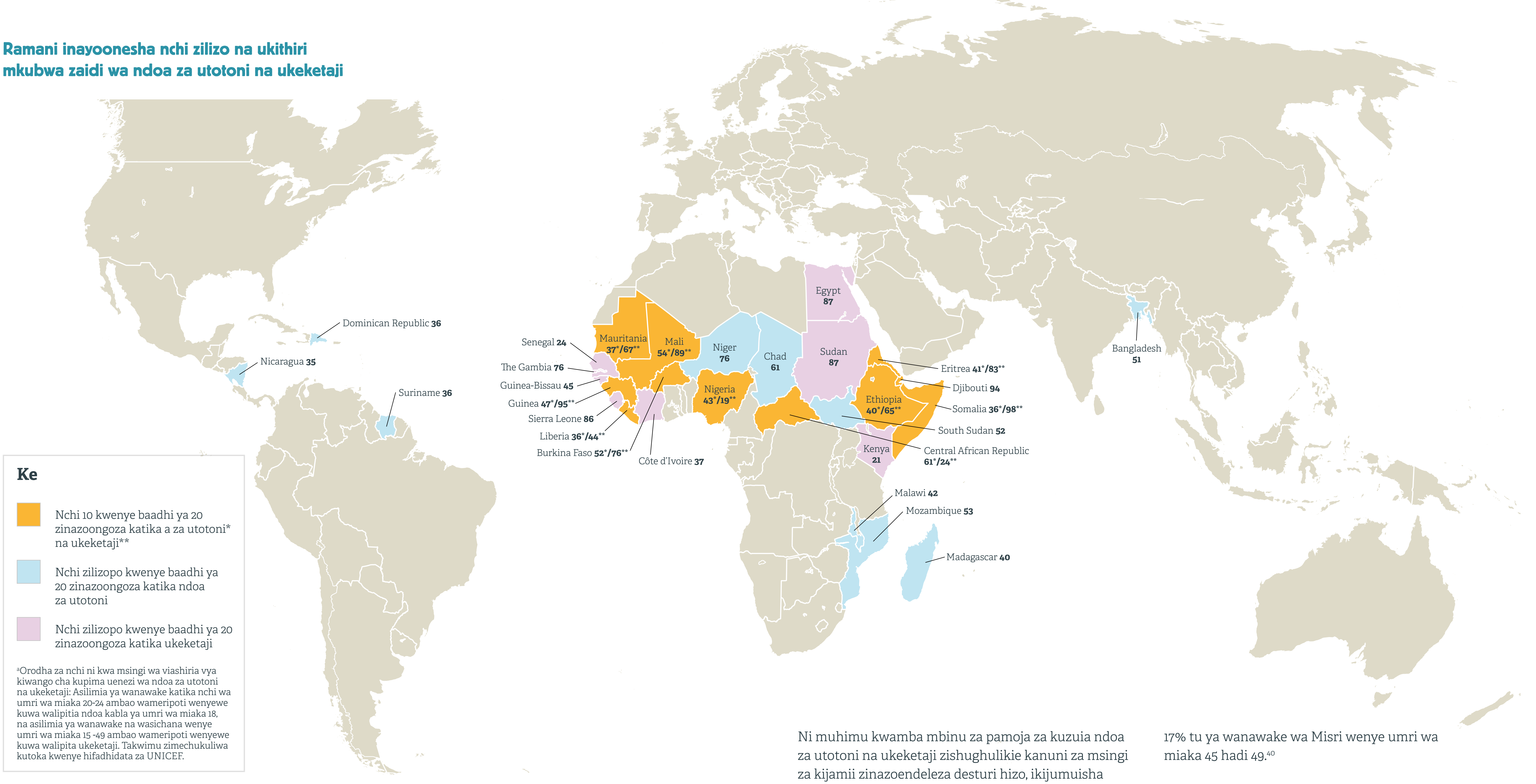

Viendeshi maarufu vya ndoa za utotoni na ukeketaji (inaendelea)

- **Umaskini** ni kiendeshi kikuu cha ndoa za utotoni na - katika hali zingine - pia huwaweka wasichana katika hatari kubwa ya ukeketaji. Mara nyingi wazazi huonandoa za utotoni kama njia mbadala wakati fursa za kiuchumi zinapata vizuizi, na – katika jamii ambapo ukeketaji umeenea – wasichana ambao wamepitia ukeketaji wana **uwezekano mkubwa wa kuolewa** nakupata mahari nyingi zaidi.[36]
- Ingawa kuna uhusiano kati ya viwango vya chini vya elimu rasmi na ukeketaji, elimu duni inahusishwa kwa karibu zaidi na ndoa za utotoni.[37]

Jinsi ya kushughulikia ndoa za utotoni na ukeketaji kwa pamoja

Kuna ushahidi kwamba kushughulikia ndoa za utotoni na ukeketaji kwa pamoja ni bora zaidi kuliko kuzishughulikia moja moja. Ushahidi wa kimfumo unaonyesha kuwa katika mazingira ambapo ndoa za utotoni na ukeketaji hutokea pamoja na kushiriki viendeshi sawa,ikiwa ni moja tu kati ya hizo mbili ndiyo inashughulikiwa, nyingine inaweza kubaki au hata kuongezeka.38 Kwa hivyo, kampeni na miradi inayoshughulikia ndoa za utotoni au ukeketaji, sharti pia ishughulikie desturi hiyo nyingine. Viendeshi vya ndoa za utotoni na ukeketaji zinategemea mazingira, kwa hivyo mikakati ya kuzishughulikia sharti zizingatie viendeshi maalum kwa kila desturi.

Ni muhimu kwamba mbinu za pamoja za kuzuia ndoa za utotoni na ukeketaji zishughulikie kanuni za msingi za kijamii zinazoendeleza desturi hizo, ikijumuisha kanuni za kijinsia zinazodhalilisha wasichana. Ushahidi unaonyesha kuwa utetezi ambao unazingatia tu athari za kiafya za ukeketaji - na kutojumuisha majadiliano ya haki za wasichana na wanawake, uadilifu wa kimwili na kanuni za kijamii - hautakuwa na ufanisi39 na unaweza kusababisha utafutaji matibabu ya desturi hiyo. b Katika mwaka wa 2020, mmoja kati ya wasichana na wanawake wanne ulimwenguni ambao walipitia ukeketaji waliripoti kwamba walikatwa na mtaalamu wa kitiba. **Nchini Misri, 80% ya wasichana ambao wamepitia ukeketaji** walikatwa na mtaalamu wa kitiba, ikilinganishwa na 17% tu ya wanawake wa Misri wenye umri wa miaka 45 hadi 49.[40]

Watendaji pia wanahitaji kutambua jinsi ukeketaji unavyohusishwa kwa ukaribu na utambulisho wa kijamii, hivyo basi inamaanisha kukomesha kabisa desturi hiyo haitaweza kufikiwa kwa urahisi na watu binafsi, bali inahitaji kujitolea kwa pamoja ili kufikia mabadiliko (ya kijamii). Mfano wa ushirikishaji wa kijamii wa Tostanc – ambao umetekelezwa katika nchi 11 – ni moja ya njia zinazojulikana zaidi za kubadilisha kanuni za kijamii. Imetumika kubadilisha mitazamo na tabia za ndoa za utotoni na ukeketaji na imedhihirika kuzipunguza kwa jamii zilizo-ponchini Senegal.[41]

[b]*Shirika la Afya Ulimwenguni* linafafanua "utafutaji matibabu" wa ukeketaji kuwa hali ambapo ukeketaji hufanywa na aina yoyote ya wataalamu wa afya, iwe katika kliniki ya umma au ya kibinafsi au nyumbani. Mara nyingi inaonekana kama njia "salama" zaidi ya kutekeleza ukeketaji na jamii na wataalamu wa afya, lakini inapingwa vikali na WHO, ambayo badala yake inawahimiza wafanyakazi wote wa afya kuzingatia kanuni za matibabu ya "usifanye madhara."

[c]*Mpango wa Uwezeshaji wa Kijamii wa Tostan* ni mtazamo ulio na msingi wa haki za binadamu ambao husaidia jamii kufanya mabadiliko katika maisha yao wenyewe, ikijumuisha mipango ambayo inasababisha kauli za kijamii za kukomesha ukeketaji.

Mikakati iliyopendekezwa ya juhudi zilizojumuishwa za kukabiliana na ndoa za utotoni na ukeketaji:

- **Fanya kazi moja kwa moja na familia na jamii ili kukabiliana na za mabadiliko ya kijamii zilizo na misingi ya haki za kanuni za msingi za kijamii - na kijinsia** - zinazochochea desturi zote mbili. Familia zina uwezekano mdogo wa kukomesha ukeketaji peke yao kwa sababu wazazi wanaweza kuwa si waamuzi wakuu na kwa sababu uamuzi wa kutofuata desturi mara nyingi husababisha vikwazo vya kijamii. Hivyo basi, mipango inahitaji kushirikisha jamii kwa ujumla, ikijumuisha wazee, kina babu na bibi na viongozi wa dini.
- **Fanya kazi na washawishi wakuu wa maoni – haswa viongozi wa dini na wa jadi – ili kupinga maoni kuwa ndoa za utotoni na ukeketaji yanahitajika kidini.** Viongozi wa dini wana nguvu kubwa ya kubadilisha kanuni za kijamii kwa kuthibitisha kwamba desturi zote mbili hazipendekezwi na dini na kuhamasisha kukomeshwa kwa desturi hizo miongoni mwa wafuasi wao.
- **Wape wasichana wadogo ushauri na mifano ya watu wa kuiga.** Kuwaona na kuwajua wanawake ambao hawajapitia ukeketaji na hawajaolewa wakiwa watoto lakini bado wameingiliana na maisha ya kawaida ya jamii kunaweza kusaidia wasichana kujiwazia mustakabali tofauti. Mbinu hii hutumiwa hutumiwa na shirika mojawapo la *Girls Not Brides* liitwalo Msichana Empowerment Kuria nchini Kenya.[42]
- **Wekeza katika mipango inayowahimiza wasichana kusoma** na uhakikishe wanapata ufikiaji wa habari kuhusu elimu kamili ya ujinsia. Kuhakikisha wasichana wanabaki shuleni ni miongoni mwa mikakati bora ya kuchelewesha ndoa; katika hali ambapo ukeketaji hutangulia ndoa, kucheleweshwa kwa ndoa kunaweza kusababisha kucheleweshwa au ukeketaji.
- **Kutekeleza sheria na kuboresha utekelezaji wa sheria zilizopo.** Kuna uthibitisho kwamba ilhali sheria na sera haziwezi kufikia mabadiliko yanapotumiwa kipekee, sheria ambazo zinaweka umri wa chini wa ndoa na kupiga marufuku ukeketaji zinaweza kuweka mazingira yanayowezesha kubadilika kwa kanuni za kijamii wakati zinatumiwa kama sehemu ya mtazamo wa mbinu nyingi zinazojunuisha ushirikishaji wa jamii.[43] Mbinu za kisheria hazipaswi kutumiwa kipekee kwani hii inaweza kusababisha kufanywa kwa desturi hizo chini chini; zinapaswa kushirikishwa na mikakati ya kubadilisha kanuni za kijamii. **Nchini Ethiopia, kupunguzwa kwa desturi hizo mbili** katika miaka 10 iliyopita kunatokana na mfumo madhubuti wa sheria na sera nchini, na mtazamo wa serikali katika kuboresha elimu ya wasichana, huduma za afya na fursa za ajira.[44]
- **Fanya kazi na jamii ili kutoa kampeni za mawasiliano za mabadiliko ya kijamii** zilizo na misingi ya haki za binadamu ili kuongeza uelewa wa athari mbaya za ndoa za utotoni na ukeketaji. Utafiti kuhusu kukomesha ukeketaji katika baadhi ya jamii nchini Misri, Ethiopia, Kenya, Senegal na Sudan uligundua kuwa vyombo vya habari vinaweza kuwa zana bora ya kuendesha mabadiliko wakati inatumiwa kusaidia hatua za jamii na katika mabadiliko ya sera.[45] Walakini, kuna ushahidi kwamba kampeni za vyombo vya habari wakati mwinginehukanganya na kwa hivyo zinapaswa kuwekwa katika muktadha wa kiwango cha jamii na kuwa na misingi ya mtazamo wa usifanye madhara.
- **Imarisha mifumo rasmi ya ulinzi wa watoto na mifumo isiyo rasmi ya kupiga ripoti** iliyopo kwenye jamii ili kuwezesha utekelezaji wa sheria zilizopo na kukuza fursa za ulinzi wa watoto kwa wasichana walio katika hatari ya kuolewa utotoni na ukeketaji.
- **Shirikisha vijana katika mipango ya utetezi.** Ikiwa vijana wamejitolea kukomesha ndoa za utotoni na ukeketaji katika kizazi chao, wanaweza kukomesha vitendo hivi kwa watoto wao. Wasichana walio na umri mdogo wana uwezekano mkubwa kuliko wanawake wakubwa wao kupinga ukeketaji – huko Misri, Guinea na Sierra Leone tofauti ni 50%.[46] Kupaza sauti za wasichana huleta uhalali wa kufanya kazi katika kukabiliana na ndoaza utotoni na ukeketaji. Mikakati inapaswa pia kuwashirikisha wavulana na vijana.
- **Unganisha juhudi za kukomesha ndoa za utotoni na ukeketaji kwenye mipango iliyo na malengo yanayohusiana na usawa wa kijinsia**, kama vile mipango ya kuboresha elimu ya wasichana, programu za utetezi na huduma za afya ya uzazi, na mipango ya GBV.

Girls Not Brides: The Global Partnership to End Child Marriage wangependa kuwashukuru mashirika yafuatayo kwa michango yao katika kutunga muhtasari huu: Orchid Project, Options and Child Frontiers.

[1]UNICEF, 2021a, *Child marriage database*

[2]UNICEF, 2020, *FGM global database*

[3]UNICEF, 2021a, *Child marriage database*; and ibid.

[4]UNICEF, 2018, *Child marriage, latest trends and future prospects*; UNICEF, 2014, *Female genital mutilation/cutting: What might the future hold?*

[5]Ibid.

[6]UNICEF, 2021b, *COVID-19: A threat to progress against child marriage*.

[7]UNFPA, 2020b, *Interim technical note information as of 27 April 2020: Impact of the COVID-19 pandemic on family planning and ending gender-based violence, female genital mutilation and child marriage.*

[8]UNICEF, 2021a, *Child marriage database*.

[9]Ibid.

[10]UNICEF, 2020a, *FGM global database*; and UNICEF, 2021a, *Child marriage database*.

[11]Gathara, D., and Karumbi, J. 2020, *Associations between female genital mutilation/cutting and early/child marriage: A multi-country DHS/MICS analysis,*
Evidence to end FGM/C: Research to help women thrive, New York: Population Council.

[12]Ibid.

[13]UNICEF, 2021a, *Child marriage database*.

[14]World Vision, 2014, *Exploring the links: Female genital mutilation/cutting and early marriage*; Shell-Duncan, B., Naik, R., and Feldman-Jacobs, C., 2016, *A state-of-art-synthesis of female genital mutilation/cutting: What do we know now? October 2016 Evidence to end FGM/C: Research to help women thrive.* New York: Population Council.

[15]Kidman, R., 2017, *Child marriage and intimate partner violence: A comparative study of 34 countries,* International Journal of Epidemiology, 46(2), April 2017, pp. 662–675.

[16]World Vision, 2014, op. cit.

[17]UNICEF, 2021c, *Understanding the relationship between child marriage and female genital mutilation: A statistical overview of their co-occurrence and risk factors,* UNICEF, New York

[18]Ibid.

[19]Ibid.

[20]Gathara, D., and Karumbi, J., 2020, op. cit.

[21]UNICEF, 2021c, *Understanding the relationship between child marriage and female genital mutilation: A statistical overview of their co-occurrence and risk factors*, UNICEF, New York.

[22]World Vision, 2014, op. cit.

[23]UNICEF, 2021c, *Understanding the relationship between child marriage and female genital mutilation: A statistical overview of their co-occurrence and risk factors*, UNICEF, New York.

[24]Ibid; World Vision, 2014, op. cit.

[25]World Vision, 2014, op. cit.; Population Council, 2016, *Evidence to End FGM/C: Research to Help Women Thrive, A State of the Art Synthesis on FGM/C: What do we know now?*; *Girls Not Brides*, 2021, *Successfully addressing FGM/C and child marriage: The case of Msichana Empowerment Kuria, Kenya.*

[26]Population Council, 2016, op. cit.

[27]World Vision, 2014, op. cit.

[28]Population Council, 2018, "*Exploring the association between female genital mutilation/cutting and early/child marriage*," *Evidence to end FGM/C programme consortium evidence brief*, Washington, DC: Population Reference Bureau.

[29]UNICEF, 2021c, *Understanding the relationship between child marriage and female genital mutilation: A statistical overview of their co-occurrence and risk factors*, UNICEF, New York.

[30]Population Council, 2016, op. cit.

[31]Ibid.

[32]UNICEF Innocenti Research Centre, 2010, *The dynamics of social change: Towards the abandonment of female genital mutilation/cutting in five African countries.*

[33]UNICEF, 2013, *Female genital mutilation/cutting: A statistical overview and exploration of the dynamics of change.*

[34]Boyden, J., Pankhurst, A., and Tafere, Y., 2013, *Harmful Traditional Practices and Child Protection: Contested Understandings and Practices of Female Child Marriage and Circumcision in Ethiopia*, Young Lives, Working Paper 93.

[35]World Vision, 2014, op. cit.

[36]Ibid.

[37]UNICEF, 2021c, *Understanding the relationship between child marriage and female genital mutilation: A statistical overview of their co-occurrence and risk factors*, UNICEF, New York.

[38]World Vision, 2014, op. cit.

[39]Population Council, 2018, op. cit.

[40]UNICEF, 2020c, *Female genital mutilation: A new generation calls for ending an old practice.*

[41]Diop, N., J. and Askew, I., 2009, "*The effectiveness of a community-based education program on abandoning female genital mutilation/cutting in Senegal*," *Studies in Family Planning*, 40(4), pp. 307-318.

[42]*Girls Not Brides*, 2021, op. cit.

[43]Crisman, B., Dykstra, S., Kenny, C., and O'Donnell, M., 2016, *The impact of legislation on the hazard of female genital mutilation/cutting: Regression discontinuity evidence from Burkina Faso*, CGD Working Paper 432. Washington, DC: Center for Global Development; UNICEF Innocenti, 2010, *The Dynamics of social change Towards The abandonment of female genital mutilation/cutting in five African countries*

[44]Young Lives, 2014, *Policy brief 21. Child marriage and FGM/: Evidence from Ethiopia*; ODI, 2016, *Surprising trends in child marriage in Ethiopia*.

[45]UNICEF Innocenti Research Centre, 2010, op. cit.

[46]UNICEF, 2020c, *Female genital mutilation: A new generation calls for ending an old practice*.

PALE AMBAPO DESTURI ZOTE MBILI ZINAFUATWA, SULUHU ZINAPASWA KUUNGANISHWA ILI KUSHUGHULIKIA VIENDESHI HUSIKA

NDOA ZA UTOTONI NA UKEKETAJI/ UKATAJI WA WANAWAKE

Imechapishwa mnamo Julai 2021 na *Girls Not Brides*

Seventh Floor
65 Leadenhall Street
London
EC3A 2AD
United Kingdom

0203 725 5858
0207 603 7811
www.GirlsNotBrides.org
info@GirlsNotBrides.org
GirlsNotBrides
www.facebook.com/GirlsNotBrides

***Girls Not Brides* ni ushirikiano wa kimataifa ulio na asasi za kijamii zaidi ya 1500 kutoka zaidi ya nchi 100 zinazonuia kukomesha ndoa za utotoni na kuwaimarisha wasichana kufikia uwezo wao kamili.**

Girls Not Brides ni kampuni inayodhibitiwa na dhamana (Na. ya Usajili 8570751) na shirika la msaada lililosajiliwa nchini Uingereza na Wales (Na. ya Usajili 1154230).